

Pedagogická komunikace

2. lekce: atmosféra, motivace žáků

Mgr. Kateřina Lojdová
lojdova@ped.muni.cz

Atmosféra

- atmosféra x klima

Klima školní třídy: dlouhodobější emocionální naladění, zobecněné postoje a vztahy ve třídě, míra integrity, spolupráce a pohody ve třídě, kterou vnímají specifickým způsobem žáci i učitelé (Švec, 1996)

Atmosféra školní třídy: vyjadřuje spíše okamžitý stav, vzniklý pod vlivem specifických podnětů. Může se měnit i v průběhu dne, v rámci předmětů, s příchodem jiného učitele

Atmosférotvorné prvky

- zajišťují originalitu, jsou prvky motivace, mohou být nástrojem k dosahování cílů
- hudba, zvuky, přítomí, přednesové čtení apod.
- seznamovačky a ice-breakery
- pravidla naší třídy
- ...

Seznamovací aktivity

- aktivity, při kterých se opakují či jinak zvýrazňují jména a vlastnosti jednotlivých účastníků (např. jméno + vlastnost, která začíná na stejné písmeno, báječná Barbora).
- cílem je dozvědět se jména všech ostatních a zapamatovat si je (proto organizujeme více aktivit tohoto typu)
- důležité je, aby informace byly přidávány dobrovolně, nenuceně a aby nebyly příliš osobní (např. místo odkud pocházím, oblíbené jídlo, apod.).
- **příklad:** žáci vytvářejí podle daných kritérií řadu (např. podle měsíce narození, podle délky vlasů apod.)

„Ice-breakery“

- ▶ **ledolamy, hry na prolomení ostychu**
- ▶ mají uvolnit napětí účastníků, kteří se navzájem neznají, navodit osobnější atmosféru, částečně odstranit odstup mezi účastníky
- ▶ je nutné brát v úvahu s jakou skupinou pracujeme a všítat si i problémů, které mohou nastat u jednotlivců (ne každý zvládá blízký osobní kontakt s neznámými lidmi)
- ▶ **příklad:** žáci mají za úkol nastoupit do tvaru, který zadá učitel. Mohou komunikovat verbálně i neverbálně, ale mají omezený časový limit (3 – 5 minut, záleží na učiteli)

Pravidla naší třídy

Motivace žáka

- ▶ Výkon = schopnosti x motivace
- ▶ Motivace
  - A) vnitřní
  - B) vnější

Zásady pro vyvolání vnitřní motivace žáků (Kopřiva)

- 1) smysluplnost
  - 2) spolupráce
  - 3) svobodná volba
  - 4) zpětná vazba
-

Model potřeb VYUČOVAT? (Petty)

- ▶ VY – vysvětlení
- ▶ U – ukázka
- ▶ Č – činnost
- ▶ O – oprava
- ▶ V – pomůcky pro vybavování z paměti
- ▶ A – aktivní vybavování z paměti
- ▶ T – testování
- ▶ ? – ptát se

Motivace žáka neverbálními projevy

- Oční kontakt
- Úsměv, kývnutí hlavou
- Gestikulace
- Posturika
- Proxemika
- Haptika
- Síla hlasu
- Ticho a přestávky v projevu učitele
- Tempo řeči učitele

Otázky k lekci:

- ▶ 1) Jaké seznamovací aktivity a ice-breakery byste použili pro navození atmosféry ve vaší třídě?
- ▶ 2) Využili byste ve své třídě „Pravidla naší třídy“ zformulované žáky? Uved'te pro a proti.
- ▶ 3) Proč je pro žáky z hlediska motivace k další činnosti důležitá zpětná vazba?
- ▶ 4) Uved'te alespoň tři způsoby, jak motivovat žáka neverbálně.
- ▶ 5) Jakou roli má „ticho“ ve vyučování?